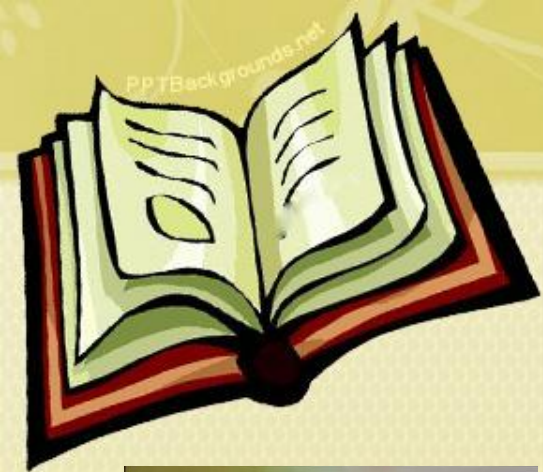

الله اعلم
سبحانه
وآله
الطاهرين
صلى الله
عليه
وسلم

درس سوم دین و زندگی توحید و سبک زندگی

حمزه مزاری
دبیر مدارس ناحیه ۲
زاهدان
کد پرسنلی ۸۲۶۹۴۴۲۹

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ
يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ
نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي
إِيْمَانِهَا خَيْرًا ۗ قُلِ انْتَضِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ
فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيْعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ
إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٥٩﴾

﴿١٥٩﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ

فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا ۖ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا

مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلْ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي إِلَىٰ

صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ

مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ

وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ ۚ وَبِذَلِكَ

أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾

﴿١٦٣﴾ قُلْ أَغَيَّرَ اللَّهُ أَبْغَى رَبًّا وَهُوَ

رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا ۚ

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ

فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ الَّذِي

جَعَلَ لَكُم خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ

دَرَجَاتٍ لِّيَبْلُوكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ ۗ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ

وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

توحید و سبک زندگی

بر آستان جانان گر سر توان نهادن   گلبانگ سربلندی بر آسمان توان زدا

هر سبکی از زندگی ریشه در اندیشه های خاصی داشته و از جهان بینی ویژه ای سرچشمه می گیرد. شناخت آن ریشه ها کمک فراوانی به تصمیم گیری درست ما خواهد کرد .

زندگی توحیدی نیز شیوه ای از زندگی است که ریشه در جهان بینی توحیدی دارد .

یادآوری مهمترین عامل در تعیین هدف ها و رفتار های انسان افکار و اعتقادات انسان است. هر فردی متناسب با اعتقادات خویش مسیر زندگی خود را انتخاب و بر همان اساس رفتار خواهد کرد.

بازتاب توحید در زندگی

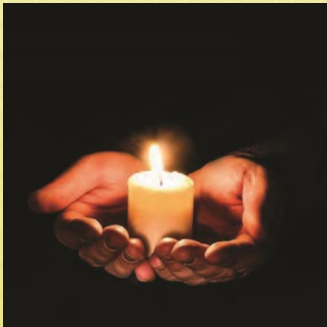
انسانی که خداوند را به عنوان تنها خالق جهان پذیرفته است متناسب با این اعتقاد یک زندگی توحیدی برای خود تنظیم خواهد نمود.

دین و زندگی دوازدهم

درس سوم

توحید و سبک زندگی

هرچه ایمان قوی تر باشد تأثیر عملی آن در زندگی بیشتر و هرچه ضعیف تر باشد تأثیر آن کمتر خواهد بود.

با تدبیر در آیه زیر به سؤالات پاسخ دهید :

همانا خداوند پروردگار من و پروردگار شماست

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ

پس او را بندگی کنید

فَاعْبُدُوهُ

[که] این راه راست [و درست] است.

هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ^۲

۱- چرا تنها خداوند را باید عبادت کرد؟

۲- چرا خداوند بندگی خود را، راه راست و درست زندگی بیان کرده است؟

پیام آیه

1 ان الله ربی و ربکم - به توحید در ربوبیت اشاره دارد

2 فاعبدوه - به توحید عملی اشاره دارد

3 کل آیه به رابطه ی توحید در ربوبیت و توحید در عبادت اشاره دارد

زیرا خداوند تنها تدبیر کننده ی امور است پس فقط باید او را عبادت کنیم.

بازتاب توحید در زندگی

◀ کسی که بندهٔ خداست و او را می پرستد جهت زندگی خود را خدا قرار می دهد.

◀ چنین انسانی در مسیر توحید گام برداشته و به **توحید عملی** رسیده است.

بازتاب توحید در زندگی

◀ توحید عملی دارای دو بُعد است که به تبیین هر یک می پردازیم:

الف) بعد **فردی** توحید عملی

ب) بعد **اجتماعی** توحید عملی

بازتاب توحید در زندگی

- بُعد فردی توحید عملی و ثمرات آن

◀ هرکسی در زندگی خود از فرمان های خدا اطاعت کند، به مراتبی از توحید عملی رسیده است.

◀ چنین فردی در تمام برنامه های روزانه خود خدا را در نظر می گیرد و تلاش میکند از دایره فرمان های او خارج نشود.

حمزه مزاری
دبیر دین و زندگی
ناحیه 2 زاهدان

بازتاب توحید در زندگی

◀ موحد واقعی همواره انسانی امیدوار است.

◀ باور دارد که دشواریهای زندگی نشانه بی مهری خداوند نیست، بلکه بستری برای رشد و شکوفایی اوست.

بازتاب توحید در زندگی

◀ انسان موحد شخصیتی ثابت و پایدار دارد و برخوردار از آرامش روحی است.

◀ چنین فردی موجودات جهان را مخلوق خدا می بیند و می داند که خداوند او را در برابرشان مسئول قرار داده است.

بازتاب توحید در زندگی

◀ امام علی (ع) می فرمایند:

- تقوای الهی پیشه کنید؛ هم در مورد بندگان خدا، هم در مورد شهرها و آبادی ها؛ چرا که شما در برابر همهٔ اینها حتی سرزمین ها و چهارپایان مسئولید. خدا را اطاعت کنید و از عصیان او پرهیزید.

- **پیام حدیث**

- بعد فردی توحید عملی اشاره دارد زیرا امام علی انسان را در برابر همه ی مخلوقات الهی مسؤول می داند و به همین جهت باید از آنها حفاظت نمود اطاعت از خدا و پرهیز از عصیان همان توحید عملی است.

بازتاب توحید در زندگی

◀ در مقابل، کسی که از هوای نفس (بت درون) یا قدرت های مادی و طاغوت ها (بت های بیرون) پیروی کند گرفتار شرک عملی شده است.

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَيَادِيَّ أَنْ كَسَى رَا كَه هَوَاي نَفْس خُود رَا مَعْبُود خُود كَرَفْت،
أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا^۳ أَيَا تُو ضَامِن اُو مِي بَاشِي [و به دفاع از او برمی خیزی]؟

این آیه بر کسی دلالت دارد که به شرک عملی گرفتار شده است یعنی به هوای نفس بت درون دل بسته و سخن او را گوش می کند . به کسی که هوای نفس خود را معبود گرفته باشد نمی توان از وی دفاع کرد و ضمانتش را پذیرفت

◀ تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان پذیری از طاغوت باعث

میشود شخص، درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد.

با توجه به آیه زیر به سؤالات پاسخ دهید :

وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ^۱

از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب
و کناره‌ای [تنها به زبان و هنگام وسعت و
آسودگی] عبادت و بندگی می کند،

پس اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرام می گیرد
و اگر بلائی به او رسد، از خدا روگردان می شود.
او در دنیا و آخرت، [هر دو]، زیان می بیند.
این همان زیان آشکار است.

فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ

وَ إِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ

خَسِرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةَ

ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ^۲

۱- پرستشی که از روی ایمان باشد با پرستشی که از روی تردید باشد چه تفاوتی دارد؟

۲- چرا برخی انسان‌ها در برابر هر خیر و شری که به آنها می‌رسد دو روش متفاوت پیش

می‌گیرند؟

پیام آیه

- 1 - این آیه دلالت بر کسانی دارد که ایمان ضعیفی دارد و دچار شرک عملی هستند
- 2 - ثبات در پرستش خداوند ندارند و به یقین نرسیده اند و بر اساس منافع شان رفتار می کنند.
- 3 - کسانی که به شرک عملی در بعد فردی دچار هستند زیان کار در دنیا و آخرت هستند و زیانی آشکار است.

بازتاب توحید در زندگی

- بُعد اجتماعی توحید عملی و ثمرات آن

◀ بُعد اجتماعی توحید به معنای قرار گرفتن همه نهادها و ارکان یک جامعه یا نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از اوست.

◀ مهمترین رکن یک جامعه حکومت آن است.

بازتاب توحید در زندگی

◀ وقتی یک نظام اجتماعی توحیدی است که حاکم و زمامدار آن بر اساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد و همان شرایطی را که خداوند برای حاکم تعیین کرده است دارا باشد و بکوشد قوانین الهی را در جامعه به اجرا درآورد.

بازتاب توحید در زندگی

ای کسانی که ایمان آورده‌اید
دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید،
[به گونه‌ای که] با آنان مهربانی کنید.
حال آنکه آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر
ورزیده‌اند...

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ
تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ
وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ...

پیام آیه

مخاطب آیه مؤمنان هستند که خدا را می‌پرستند و موحد نام دارند
انسان موحد و با ایمان حق ندارد با دشمنان خدا و مسلمانان رابطه‌ی دوستانه
داشته باشد
از این عبارت می‌فهمیم ایمان به خداوند با برقراری پیوند دوستی با دشمن خدا
سازگار نیست

ارتباط دوسویه توحید فردی و اجتماعی

◀ میان بعد فردی و بعد اجتماعی توحید رابطه متقابل وجود دارد.

◀ هر قدر که مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند ارکان جامعه نیز بیشتر رنگ توحیدی به خود می گیرد؛ همان طور که هر قدر نهادهای اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشد، زمینه برای رشد انسان ها و حرکت به سوی خداوند و زندگی موحدانه آسانتر میگردد.

توحید و شرک در جهان امروز

◀ توحید، روح زندگی دینی و شرک روح زندگی ضد دینی است.

◀ امروزه گرچه شرک در قالب بت و مانند آن در میان بیشتر جوامع وجود ندارد، اما انواع دیگری از شرک که بسیار پیچیده تر از شرک قدیم است، در میان بشر به چشم میخورد.

توحید و شرک در جهان امروز

- امروزه، بسیاری از انسان ها جهان خلقت را ملک خود تلقی میکنند و بدون توجه به نظر و رأی مالک حقیقی آن، یعنی الله، هر گونه که بخواهند در این جهان تصرف میکنند.

توحید و شرک در جهان امروز

- بسیاری از انسان ها چنان به امور دنیوی سرگرم شده اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آنها جایگاهی ندارد.
- زرق و برق و زینت دنیا و لذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است.

توحید و شرک در جهان امروز

◀ وظیفه ما در مقابل وضع موجود در ابتدا شناخت وضع موجود و بت پرستی نوین است.

◀ ریشه بت پرستی و شرک جدید آن است که برخی از انسان ها در عین قبول داشتن الله، دین و دستورات دینی را در متن زندگی خود وارد نمیکنند و تمایلات دنیوی و نفسانی خود را اصل قرار میدهند.

حمزه مزاری
دبیر دین و زندگی
ناحیه 2 زاهدان

بازتاب توحید در زندگی

مفهوم مستفاد شده از کدام آیه قرآنی حکایت گر آن که جهان بینی توحیدی بستر ساز زندگی توحیدی است؟

۱) إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

۲) مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ

۳) قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ

۴) قُلْ أَعْيَرَ اللَّهُ أَبْعَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ

چرا پذیرش بندگی خداوند تنها راه راست و صحیح زندگی انسان‌ها است؟

۱) إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ

۲) فَإِنْ أَصَابَهُ اطْمَأَنَّ بِهِ

۳) يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ

۴) تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ

از آیه شریفه ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾ کدام مطلب، مفهوم می‌گردد؟

۱) با آگاهی از این که خدا تنها مالک و پشتیبان جهان است، درمی‌یابیم که اداره‌کننده جهان هستی اوست.

۲) آگاهی به این که «خداوند پروردگار شماست» باعث می‌شود انسان در صراط مستقیم قرار بگیرد.

۳) لازمه توحید در عبادت، اطاعت از حکم و فرمان الهی از طریق رسول خدا و جانشینان آن حضرت می‌باشد.

۴) با اعتقاد به این که «خدا تنها اداره‌کننده جهان است» درمی‌یابیم که تنها وجود شایسته پرستش، خداست.

پیام کدام آیه، حاوی دریافت نتیجه و بازتاب آشنایی با توحید در خالقیت و توحید در ربوبیت است؟

۲) إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

۱) لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ

۴) وَ مِنْهُمْ مَنْ يَعْبُدُ عَلَى حَرْفٍ

۳) أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ

..... است که پیام آیه شریفه

(زبان ۹۶، با تغییر)

(ریاضی ۹۴)

(تبری ۹۱، با تغییر)

از حسن توجه شما سپاسگزاریم
حمزه مزارعی
دسردن و زندگی ناحیه 2 شهرستان زاهدان دیرستان
نمونه امام صادق (ع)

